

dosarul nr. 2r-534/18

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani: D. Dulghieru

instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău: N. Simciuc, I. Cotruță, I. Țurcan

DECIZIE

18 iulie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Victor Burduh
Galina Stratulat

examinând recursul declarat de către Curus Ghenadie,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Fodor Ecaterina,
reprezentată de avocatul Arhiliuc Ion împotriva lui Curus Ghenadie cu privire la
partajarea bunurilor proprietate comună în devălmășie
și cererea reconvențională a lui Curus Ghenadie împotriva Ecaterinei Fodor cu
privire la radierea înscrisului, încasarea sumei, partajarea bunurilor și compensarea
cheltuielilor de judecată,
împotriva încheierii din 04 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a
admis parțial cererea lui Curus Ghenadie cu privire la scutirea de la plata taxei de stat,

c o n s t a t ă:

La data de 03 decembrie 2015, Fodor Ecaterina, reprezentată de avocatul Arhiliuc Ion a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Curus Ghenadie cu privire la partajarea bunurilor proprietate comună în devălmășie.

Prin cererea din 06 septembrie 2016, cu privire la modificarea pretențiilor Fodor Ecaterina, reprezentată de avocatul Arhiliuc Ion a solicitat partajarea bunurilor proprietate comună în devălmășie prin vânzarea la licitație a construcțiilor cu distribuirea sumei obținute proporțional cotelor-părți a câte ½ cotă parte fiecăruia.

La data de 13 septembrie 2016, Curus Ghenadie a depus cerere reconvențională împotriva Ecaterinei Fodor cu privire la radierea înscrisului, încasarea din contul Ecaterinei Fodor în beneficiul său a sumei 2 750 euro, partajarea bunurilor și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 25 ianuarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, acțiunea depusă de Fodor Ecaterina, reprezentată de avocatul Arhiliuc Ion împotriva lui Curus Ghenadie cu privire la partajarea bunurilor proprietate comună în devălmășie, a fost admisă.

Cererea reconvențională depusă de către Curus Ghenadie împotriva Ecaterinei Curus a fost admisă parțial și s-a încasat din contul Ecaterinei Fodor în beneficiul lui Curus Ghenadie suma de 600 (șase sute) lei cu titlu de compensare a cheltuielilor de întreținere a ½ cotă din casa de locuit amplasată în mun. XXXXX, str. XXXXX nr. XXXXX sub formă de plată a impozitului funciar.

În rest, cererea reconvențională a fost respinsă ca fiind depusă cu omiterea termenului de prescripție extinctivă.

S-a încasat din contul lui Curus Ghenadie în beneficiul Ecaterinei Fodor cheltuielile de efectuare a expertizei în mărime de 3000 de lei, cheltuielile de asistență juridică în sumă de 5000 de lei și cheltuielile de plată a taxei de stat în mărime de 150 de lei.

S-a încasat din contul lui Curus Ghenadie în contul bugetului de stat taxa de stat în mărime de 22 516, 40 de lei.

La data de 20 februarie 2018, Curus Ghenadie, a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii din 25 ianuarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani. Totodată a solicitat și scutirea de la plata taxei de stat.

Prin încheierea din 03 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Curus Ghenadie și s-a acordat termen de 10 zile de la recepționarea încheierii, pentru lichidarea neajunsurilor și anume: prezentarea cererii de apel motivate și achitarea taxei de stat în mărime de 16 999, 80 de lei.

S-a explicat apelantului că în cazul în care nu va îndeplini în termenul stabilit indicațiile din încheiere, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu toate actele anexate va fi restituită.

Prin încheierea din 04 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău, s-a admis parțial cererea lui Curus Ghenadie cu privire la scutirea de la plata taxei de stat în mărime de 16 999, 80 de lei, s-a scutit apelantul de la plata taxei de stat în mărime de 8 500 lei, nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Curus Ghenadie și s-a acordat termen de 15 zile, pentru lichidarea neajunsurilor și anume: achitarea taxei de stat în mărime de 6 000 de lei.

S-a explicat apelantului că în cazul în care nu va îndeplini în termenul stabilit indicațiile din încheiere, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu toate actele anexate va fi restituită.

La data de 17 aprilie 2018, Curus Ghenadie, a declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 04 aprilie 2018.

Astfel, și-a exprimat dezacordul cu încheierea contestată, indicând că aceasta este neîntemeiată, deoarece a prezentat suficiente probe care să demonstreze imposibilitatea achitării taxei de stat la depunerea cererii de apel.

A susținut că la soluționarea cererii de scutire de la plata taxei de stat, instanța greșit a apreciat probele prezentate. La caz, instanța nu a analizat capacitatea de a achita taxa de stat în mărimea stabilită, ceea ce a determinat ca accesul liber la justiție să fie efectiv limitat.

A reiterat că nu dispune de mijloace financiare pentru a achita taxa de stat în mărime de 6000 de lei pentru examinarea cererii în ordine de apel, având posibilitatea reală de a achitata taxa de stat doar în limita mijloacelor disponibile în mărime de 2 500 lei.

A solicitat admiterea recursului cu casarea încheierii din 04 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău, în partea în care nu a fost admisă cererea privind scutirea parțială de la

plata taxei de stat, cu admiterea integrală a cererii lui Curus Ghenadie privind scutirea parțială de la plata taxei de stat.

În conformitate cu art. 425 Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea contestată la data de 04 aprilie 2018, dar date care ar confirma recepționarea acesteia de către recurent la dosar lipsesc.

Astfel, recursul, declarat la data de 17 aprilie 2018, este în termen.

Examinând recursul declarat, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii contestate din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 427 lit. a) Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

În conformitate cu art. 368 alin. (1) Codul de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel, în termen de 10 zile de la repartizarea dosarului, dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

În conformitate cu prevederile art. 364 alin. (1) Codul de procedură civilă, cererea de apel se depune în scris la instanța judecătorească a cărei hotărâre se atacă, cu plata taxei de stat în cazul în care apelul se impune cu taxă, în condițiile legii.

În conformitate cu art. 365 alin. (1) lit. d) Codul de procedură civilă în cererea de apel se indică motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul.

Iar alin. (4) al aceluiași articol prevede că la cererea de apel se anexează dovada de plată a taxei de stat dacă apelul se impune cu taxă.

În conformitate cu art. 83 Codul de procedură civilă, taxa de stat reprezintă o sumă care se percepe, în temeiul legii, de către instanța judecătorească în beneficiul statului de la persoanele în ale căror interese se exercită actele procedurale de judecare a pricinii civile sau cărora li se eliberează copii de pe documente din dosar.

Reieșind din prevederile art. 84 Codul de procedură civilă, cererea de apel se impune cu taxă de stat.

În conformitate cu art. 3 alin. (1) lit. a) din Legea taxei de stat nr. 1216-XII din 03 decembrie 1992, pentru cererile de chemare în judecată, privitor la litigiile cu caracter patrimonial, taxa constituie 3% din valoarea acțiunii sau din suma încasată, dar nu mai puțin de 150 lei și nu mai mult de 25000 lei de la persoanele fizice și nu mai puțin de 270 lei și nu mai mult de 50000 lei de la persoanele juridice. Iar, conform art. 3 alin. (1) lit. j) din aceeași Lege, tarifele taxei de stat se stabilesc pentru cererile de apel împotriva hotărârilor instanțelor judecătorești, după cum urmează 75% din taxa ce urmează a fi plătită la depunerea cererii de chemare în judecată, sau altei cereri (plângeri), iar în cazul litigiilor cu caracter patrimonial - 75% din taxa calculată din suma contestată.

În speță se constată că, la declararea cererii de apel apelantul Curus Ghenadie urma să achite taxa de stat în cuantum de 16 999 lei.

Articolul 4 alin. (1) din Legea taxei de stat nr.1216-XII din 03 decembrie 1992 cu modificările și completările ulterioare, expres prevede că în cazurile prevăzute de lege, la cerere, judecătorul sau instanța judecătorească, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, este în drept să elibereze, complet sau parțial, de plata

taxei de stat persoanele fizice și juridice, precum și să eșaloneze sau să amâne achitarea taxei de stat.

Aceeași concluzie derivă și din prevederile art. 85 alin. (4) Cod de procedură civilă, care stabilește cazurile de scutire de la plata taxei de stat, inclusiv de situația materială și de probele prezentate în acest sens.

În interpretarea corectă a normei enunțate, instanța de recurs notează că, scutirea de la plata taxei de stat, prin prisma art. 85 alin. (4) Cod de procedură civilă, este dictată de capacitatea reală a justițiabilului de a achita taxa de stat calculată conform Legii taxei de stat nr. 1216-XII din 03 decembrie 1992, capacitate care urmează a fi apreciată de către instanță și care urmează a fi nemijlocit reflectată de probele anexate la dosar în acest sens.

Se reține în acest sens că, întru argumentarea temeiniciei cererii de scutire parțială de la plata taxei de stat, Curus Ghenadie a indicat că este încadrat în câmpul muncii și are un salariu de 3 500 lei. Totodată a mai indicat că la întreținerea sa se află și părinții săi care sunt în etate și cu care domiciliază.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră însă, că probele prezentate nu indică nemijlocit asupra situației materiale care să reflecte starea precară la moment a solicitantului și imposibilitatea achitării taxei de stat în mărimea stabilită de instanță.

Or, recurentul nu a prezentat suficiente probe care să confirme cu certitudine imposibilitatea materială a acestuia de a achitat taxa de stat, precum ar fi informația privind existența și situația conturilor bancare la moment, sau deținerea în proprietate a unor cote de participanți în cadrul unor întreprinderi.

Prin urmare, Colegiul conchide că, în susținerea imposibilității achitării taxei de stat Curus Ghenadie nu a prezentat probe suficiente privind existența sau inexistența mijloacelor financiare și/sau altor înscrisuri care ar permite instanței să evalueze în ansamblu starea financiară a acestuia în vederea scutirii de la plata taxei de stat, or, probele prezentate nu reflectă cu certitudine starea materială reală a solicitantului.

În astfel de circumstanțe, Colegiul conchide că, Curtea de Apel Chișinău corect a ajuns la concluzia de al scuti parțial pe Curus Ghenadie de la plata taxei de stat în mărime de 8500 lei, din quantumul taxei de stat, ce urmează a fi achitat pentru examinarea cererii de apel în mărime de 16 999,80 lei.

Reieșind din cele relatate, Colegiul reține că argumentele invocate în cererea de recurs poartă un caracter declarativ și sunt lipsite de suport probator.

Sub aspectul celor menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că încheierea recurată este adoptată în conformitate cu normele de drept procedural care reglementează acțiunile instanței la faza dată a procesului.

Față de aceste considerente, Colegiul reține că în situația din speță limitările instituite de legiuitor privind necesitatea achitării taxei de stat la depunerea cererii de apel corespund cerințelor prevăzute de art. 6 § 1 CtEDO privind dreptul de acces la un tribunal, precum și cerințelor instituite de CtEDO prin jurisprudența sa.

Curtea a reiterat implicit că, însăși impunerea la achitarea taxei de stat nu constituie prin sine o limitare incompatibilă cu garanțiile art. 6 din Convenție, în situația în care solicitantul nu a probat lipsa mijloacelor financiare.

De asemenea, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a apreciat în hotărârea Kreuz contra Poloniei (§ 60) că exigența de plată a taxei de stat aferentă cererilor cu care sunt sesizate jurisdicțiile civile, nu poate fi în sine drept o restricție adusă dreptului de acces la tribunal.

De altfel, instanța europeană a relatat în practica judiciară constantă că, dreptul la o instanță nu este absolut. În această privință, Curtea Europeană, în mai multe cauze de acest gen, nu exclude niciodată ipoteza că, interesele unei bune administrări a justiției pot să justifice impunerea unei restricții de natură financiară în accesul unei persoane la o instanță (cazul Tolstoy-Miloslavsky vs. Regatul Unit), dar această restricție se impune a fi una justificată, generată de situația celui care recurge la calea de atac, dar și conformă normelor care guvernează accesul la justiție.

Ținând cont de prevederile legale citate și de circumstanțele menționate, instanța de recurs consideră că, încheierea din 04 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Prin urmare recursul declarat de Curus Ghenadie, este neîntemeiat și urmează a fi respins.

Astfel, din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține încheierea contestată.

În conformitate cu art. 427 lit. a), 428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de către Curus Ghenadie.

Se menține încheierea din 04 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Fodor Ecaterina, reprezentată de avocatul Arhiliuc Ion împotriva lui Curus Ghenadie cu privire la partajarea bunurilor proprietate comună în devălmășie

și cererea reconvențională a lui Curus Ghenadie împotriva Ecaterinei Fodor cu privire la radierea înscrisului, încasarea sumei, partajarea bunurilor și compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Victor Burduh

Galina Stratulat